

ПРОГРАМ ПОДРШКЕ ЗА СПРОВОЂЕЊЕ ПОЉОПРИВРЕДНЕ ПОЛИТИКЕ И ПОЛИТИКЕ РУРАЛНОГ РАЗВОЈА ЗА ГРАД НОВИ САД ЗА 2023. ГОДИНУ

I. ОПШТЕ ИНФОРМАЦИЈЕ И ТАБЕЛАРНИ ПРИКАЗ ПЛАНИРАНИХ МЕРА

Анализа постојећег стања

Географске и административне карактеристике: Град Нови Сад, као главни центар Војводине и други по величини у Републици Србији, налази се у средишњем делу Војводине на обалама реке Дунав и има изузетно повољан географски положај. Територија Града математичко-географски заузима по Гриничу положај источне координате од 19° 10' до 20° 6' источне географске дужине и 45° 10' до 45° 6' северне географске ширине. Град Нови Сад је и центар Јужнобачког округа и највећи је носилац привредних, саобраћајних, образовних, политичких, културно-научних и других функција, као и административно-политички центар региона Војводине и град са великом традицијом. Географски положај Града може се посматрати са два аспекта, у склопу повезаности са другим градовима и крајевима, као и у склопу повезаности са локалним насељима која му гравитирају, као приградска насеља. Подручје Града обухвата 15 приградских насеља и заузима површину од 702,7 km², док уже подручје Града Новог Сада са Петроварадином и Сремском Каменицом заузима површину од 129,4 km², а грађевински реон обухвата површину од 106,2 km². Према последњем попису становништва од 2011. године у Граду заједно са приградским насељима живи 341.625 становника, док урбани део Града (са Петроварадином и Сремском Каменицом) има 286.157 становника, те је просечна густина насељености прилично висока, око 480 становника по km², што значи да становништво, уопште, све више мигрира ка већим градовима, тј. у административно-привредне центре, па тако и према Новом Саду, као другом по величини граду у Србији, одмах после Београда.

Природни услови и животна средина: Рељеф подручја Града Новог Сада, посматрајући Град Нови Сад са својом приградском околином, има претежне одлике Панонске низије. Сам Град Нови Сад лежи на левој обали велике међународне реке Дунав, од 1.252. до 1.262. km речног тока и налази се у срцу Аутономне Покрајине Војводине. Вештачка мрежа канала Дунав-Тиса-Дунав, изграђена на бази људског прегалачког рада, одлично се уклапа у природне хидрографске особине реке Дунав, а Мали бачки канал, уливајући се са леве стране доприноси још већим

лепотима овог крајолика. Клима Града одликује се основним карактеристикама умереноконтиненталне и континенталне климе са четири годишња доба. Од ветрова који дувају на овом подручју најзначајнија је кошава. Углавном дува с јесени и зиме, доносећи хладно време, а током вејанице обично ствара наносе снега и може да траје од три до седам дана. Средња максимална температура ваздуха током године износи 12,26° С, док средња минимална температура износи са 7,97° С. Број дана са падавинама износи 114, те је у 2017. години просечна количина падавина износила 512,6 mm на подручју Града Новог Сада, према подацима Републичког хидрометеоролошког завода – Римски шанчеви. Шумски фонд и биљни и животињски свет најбоље се може сагледати кроз Ковиљско-петроварадински рит као специфичан резерват природе на територији Града, те и Војводине, а простире се у оквиру неколико општина: Нови Сад, Петроварадин, Сремски Карловци, Инђија и Тител. Овај природни резерват је ритски комплекс дуж Дунава и простире се на 5.234,45 ha, а како спада у природна добра од изузетног значаја, сврстан је у прву категорију заштите.

Природне шуме резервата чине: врба (бела и бадемаста), топола и јасен. На овом ритском подручју, највећи део, чак 55,6% резервата, захватају плантаже тополе, које су под заштитом. Такође су заступљене и угрожене врсте биљака, као бели и жути локвањ, плава линчура, водени орашак, четворолисна детелина, мочварни кађунак и друго.

Стање и трендови у руралном подручју

Демографске карактеристике и трендови: Град са приградским насељима окупља 20% становништва Војводине, што према попису од 2011. године Републичког завода за статистику износи 341.625 становника. У приградским насељима живи око 24% становништва, а највећа су Ветерник, са око 18.700 становника, Футог, са око 18.600 становника и Каћ, са око 11.200 становника. Нека од приградских насеља су саставни део градске новосадске функционалне целине, док нека од таквих насеља, као нпр. Футог, имају статус самосталног насеља Града Новог Сада. То значи да се већина приградских насеља Града Новог Сада, због сталног повећања броја становника, већ и физичко-географски спаја са Градом. Најважнија приградска насеља која су у окружењу Града Новог Сада су: Бегеч, Будисава, Буковац, Ветерник, Каћ, Кисач, Ковиљ, Лединци, Руменка, Стари Лединци, Степановићево, Футог, Ченеј, Петроварадин и Сремска Каменица. Према образовној структури становништва Града старијег од 15 година, на бази, пописа из 2011. године, може се рећи да је на подручју Града око 53% популације са средњим образовањем, око 20% чини део популације са високим образовањем, око 7% представља део популације са вишим образовањем, око 14% представља део популације са основним образовањем, око 1,5% чини део популације без школске спреме, а 4,5% чини део популације са непотпуним основним образовањем. Такође, у погледу старосне структуре доминира популација старијег становништва у односу на средње и млађе становништво. Однос старог и младог становништва износи ≈71,0, што је целу Војводину довело у стадијум демографске старости. Карактеристика новосадског, као и војвођанског подручја је значајна промена у демографским структурама руралних простора, што као резултат има „премештање репродукције становништва“ из сеоских у градске средине. Регионална анализа продуктивности рада у пољопривреди Града показује да постоје изузетни

пољопривредни ресурси, нарочито у руралном делу, те се становништво ипак, лагано враћа на пољопривредно тле, у жељи да се пољопривредна производња, као велика база привреде, поново подигне на некадашњи ниво, и у складу са модернизацијом и увођењем модерних технологија, као нпр. у Европи. Уситњеност поседа и сељачких газдинстава је једна од карактеристика целокупне пољопривреде (мање од 3ha), недостатак модерне технологије у пољопривреди такође говори о чињеници да иако постоје изузетни природни ресурси, просечни приноси и даље заостају за европским приносима. У области руралног развоја планира се управљање заједничком пољо-привредном политиком. Подручје Града Новог Сада има регистрована пољопривредна газдинстава у области сточарске и ратарске производње, али је и даље присутна карактеристика уситњености пољопривредне производње, тј. наведени број пољопривредних газдинстава располаже са свега до 3 или 5ha пољопривредне површине.

Диверзификација руралне економије: Град Нови Сад је одувек био један од најразвијенијих градова наше државе. Након завршетка периода међународне изолације и економског ембарга и након санирања инфраструктуре у грађевинарству (мостови), те у индустрији и делимично у туризму и пољопривреди, новосадска економија постепено се опоравља, све више пребацујући тежиште привреде на разноликост других привредних могућности економског развоја, односно са индустријског сектора и на терцијарни сектор, а нарочито сектор руралне економије у пољопривреди, туризму и другим секторима. По облику и величини предузећа, у новосадској привреди доминирају мала и средња предузећа, приватни предузетници, а у пољопривреди нарочито индиви-дуална регистрована пољопривредна газдинства, док су велика предузећа заступљена у знатно мањој мери. Из тога произилази да је укупан број активних привредних друштава и приватних предузетника на територији Града Новог Сада у 2022. години износио 33.313, од чега су 11139 привредна друштва, а 22.174 приватни предузетници. Број запослених лица на подручју Града Новог Сада, према располо-живим подацима Националне службе за запошљавање, за период јануар - децембар 2021.године, био је 165.234 лица, док је број незапослених лица био, са стањем 31.12.2022. године, 11.456 лица. Индикатор „просечна нето зарада“, тј.зарада без пореза и доприноса за октобар 2022. године, према последњем располо-живом податку забележена је у износу од 90.198,00 динара за територију Града. Туристички промет у периоду јануар-јули 2022. године је показао раст, од 90% у односу на исти период претходне године, и то: домаћих туриста за 50% више, а страних за 130% више, тако да новосадски туризам има велику перспективу развоја, а Град спада у 3 града прве категорије туристичког места у Републици Србији и добио је кандидатуру за „Европску престоницу културе 2022.године“, где су се на 4 хиљаде локација одржали многобројни концерти, позоришне представе, перформанси и изложбе, а трајно је отворено и 7 културних станица. Развоју руралног туризма доприносе бројни салаши смештени у приградским насељима Града, који са својим аутентичним изгледом враћају туристе у некадашња времена панонских сеоских насеља. Са тако богатом туристичком понудом, сеоски туризам добија све већи значај. Приградска насеља на подручју Града Новог Сада са својим сеоским туризмом и понудом салаша, јесу: Ченеј, Ветерник, Бегеч и Каћки атар, док су Петроварадински и Ковиљски рит проглашени специјалним резерватима природе, а Срем-

ска Мамена и Петроварадин су надалеко познати по виноградима.

Рурална инфраструктура: Подручје Града Новог Сада смештено је на важним саобраћајним коридорима што обезбеђује разне предности у друмском, железничком и речном саобраћају. Ово подручје повезано је мрежом магистралних копнених саобраћајница на правцима: Североисточна и Источна Европа, према Блиском и Далеком Истоку, и Средња и Северна Европа, према јадранским лукама. Кроз сам Град Нови Сад пролази саобраћајни коридор број 10, који на свом основном правцу Салцбург-Солун повезује 14 држава, те коридор број 7, или Дунавски коридор, који воденим путем, преко Дунава, повезује земље западне Европе са Црним морем. Пловним, Малим каналом Нови Сад повезан је са системом канала Дунав-Тиса-Дунав, који омогућава саобраћајне везе пловним путем, узводно до Средње Европе и низводно према Црном мору. Комунална инфраструктура подразумева водоводну мрежу, канализациону мрежу, електричну мрежу, телекомуникације и услуге одношења отпада. На подручју Града Новог Сада водоводна мрежа има дужину од 837 km, а канализациона мрежа дужину од 694 km. Када је у питању електрична мрежа, може се рећи да је електрификацијом покривена целокупна територија Града Новог Сада са приградским насељима и викенд- зоном.

Показатељи развоја пољопривреде

Пољопривредно земљиште: Повољни природни услови, саобраћајна присту-пачност и доступност прерађивачких капацитета и великих градских тржишта чине највећи део пољопривредног земљишта на територији Града Новог Сада погодним за интензивну и разноврсну пољопривредну производњу. Републички геодетски завод (РГЗ) на подручју 16 катастарских општина Града Новог Сада региструје 55.647,00 ha пољопривредног земљишта. Њиве прве и друге катастарске класе учествују са 70,4% у укупним површинама њива. Учешће њива од прве до четврте класе у укупним површинама њива износи 95,9%. Пољопривредно земљиште прве и друге катастарске класе у укупном пољопривредном земљишту учествује са 68,3%. Пољопривредно земљиште од прве до четврте класе у укупном пољопривредном земљишту учествује са 95,3%. Обрадиве површине чине 93,1% пољопривредног земљишта и простире се на 35.319,25ha. Обрадиво земљиште прве и друге катастарске класе чини 69,5% укупних обрадивих површина, треће и четврте катастарске класе 26,4%, а пете катастарске класе 2,2%, што укупно чини 98,1% обрадивог земљишта. Према подацима редовних годишњих истраживања Републичког завода за статистику (РЗС), у периоду 2002-2011. године на територији Града Новог Сада забележено је смањење пољопривредних површина за 3.138ha (-5,9%). Смањене су површине под ораницама и баштама за 4.343ha (-8,9%) и виноградима за 211ha (-24,8%), а повећане површине под воћњацима за 43ha (6,3%), ливадама за 354ha (144,5%), пашњацима за 558ha (25,7%) и рибањацима, трстицима и барама за 461ha (55,1%). Пољопривредна производња на подручју Града у 2022. години одвијала се на расположивој површини обрадивог пољопривредног земљишта од око 46.500,00ha, на којем се на око 84% површине производе житарице, на око 4% поврће, на око 3,% воће, док је под осталим усејима око 9 % површине. Овом пољопривредном површином располаже 7.508 регистрованих пољопривредних газдинстава, од чега су: 7.276 породична пољопривредна газдинства, 195 предузећа, 24

предузетници, 10 земљорадничких задруга, 1 пољопривредно газдинство са статусом правног лица и 2 научно истраживачке организације. Системи за наводњавање и одводњавање, противградне мреже, све се више изграђују на пољопривредним површинама. У државној својини Републике Србије на подручју Града налази се око 4.925,00ha, од чега се у закуп даје приближно 2.700,00 ha.

Вишегодишњи засади: На подручју Града Новог Сада производња воћа и грожђа је развијена и заступљене су све значајне врсте воћа, а посебно јабуке, шљиве, кајсије, лешници итд. Производња се одвија на плантажним и на екстензивним воћњацима, с тим да доминирају плантажни воћњаци. Од укупног броја газдинстава на подручју Града Новог Сада 14,6%, односно око 760 газдинстава бави се производњом воћа, док се 3,2%, газдинстава бави производњом грожђа. Повољни климатски и други фактори веома погодноју подизању вишегодишњих засада воћа и винове лозе, нарочито на сремско-фрушкогорској страни градског подручја. У структури укупне воћарске производње доминира гајење појединих важнијих воћарских култура са вишегодишњим засадама јабуке, крушке, шљиве и кајсије, што укупно чини површину од 1.167ha. Такође, врло повољни климатски услови, нарочито на обронцима Фрушке Горе, постоје и за подизање и гајење винове лозе. Вишегодишњи засади винове лозе простиру се на 280ha, са одабраним квалитетним врстама лозних калемова, тако да укупна површина под воћем и виновом лозом износи 1.447ha, те су све подршке у овој области свакако економски ефикасне.

Сточни фонд: Постоје добри услови за развој сточарства на подручју Града, имајући у виду расположивост ливада и обрадивих површина за производњу крмног биља и неопходне сточне хране, те и добре услове за коришћење и изградњу објеката за смештај стоке, као и нових начина пласмана финалних сточарских производа. У структури сточарства, најразвијеније су подране: говедарство, свињарство, овчарство, козарство, коњарство, живинарство и пчеларство. На подручју Града регистровано је 1738 фарми за модеран узгој и смештај стоке, и то: 274 фарме за тов и узгој говеда, 410 фарми за узгој свиња, затим 229 фарми коза и оваца, 210 живинарских фарми, 55 фарми коња и магараца, 9 рибњака и 33 фарме осталих животиња. Према последњим подацима, у 2022. години број говеда на регистрованим фармама износио је 6.753; број свиња 122.438; број оваца и коза 14.301, број живине 1.490.203 и број пчелињих кошница 27.327. У оквиру пчеларства такође постоје услови за унапређење, раст и развој производње. Од 2014. године „Фрушкогорски липов мед“ добио је ознаку географског порекла и брендиран је сертификатом. На подручју Града у 2022. години, у оквиру удружења „Јован Живановић“ регистровано је 350 чланова са 18.000 кошница. Сертификовано је 17 произвођача овог меда који су произвели највећу количину досада, односно 8.486kg.

Механизација, опрема и објекти: Проблеми које пољопривредници у Граду Новом Саду имају у домену пољопривредне механизације, слични су оним проблемима које имају пољопривредници на подручју целе Републике Србије, а најзначајнији су следећи: 1) структура и експлоатациони век постојеће механизације у неким гранама пољопривредне производње је неповољан. Технолошки застарео и непоуздан, постојећи машински парк, посебно у заштити гајених култура у свим видовима пољопривредне производње, може ову грану озбиљно угрозити; 2) неповољни банкарски кредити за куповину нове механизације; 3) недовољна сарадња пољопривредника на плану коришћења заједничке механизације (неразвијени тзв.

машински прстенови), чиме би се трошкови механизације значајно могли смањити, а економски ефекти повећати. Према подацима Пописа пољопривреде из 2012. године у Граду Новом Саду евидентирано је: 532 једно-осовинских трактора; 3.781 дво-осовинских трактора и 348 комбајна. Код прикључних машина регистровано је следеће: 547 берача кукуруза, 3.094 плугова, 1.115 тањирача, 1.607 дрљача, 1.700 сетвоспремача, 201 ротофреза, 1.532 растурача минералног ђубрива, 108 растурача стајњака, 1.216 сејалица, 1.800 прскалица, 3.803 приколица и 485 косилица. Са друге стране, просторна дистрибуција пољопривредне механизације показала је да су насеља са највећом агротехничком опремљеношћу: Кисач, Ковиљ, Футог, Каћ и Буковац. Истовремено, најмању агротехничку опремљеност имају: Ветерник, Лединци и Стари Лединци (Попис пољопривреде 2012, Пољопривредна механизација, ниво насеља). За остала насеља се може рећи да имају просечну агротехничку опремљеност уз одређено осцилирање броја пољопривредне механизације по насељима. Правилно коришћење нове и правилан избор пољопривредне технике, која прати савремена научна достигнућа, доприноси скраћењу агротехничких рокова извођења радова, али и знатно смањује енергетске инпуте. Савремена пољопривредна производња у Граду Новом Саду не може се остварити без продуктивне механизације, а основни услов за коришћење таквих машина је обезбеђење упослености, добра организација рада, обученост руководиоца, тачно дефинисани односи. Управо машински прстен пружа својим члановима све ове предности. У развијеним земљама користе предности оваквог начина организовања и подстичу рад машинских прстенова, а пружене услуге на овај начин нису опорезоване и сматрају се уговореном производњом. Пољопривредна газдинства на подручју Града осавремењују пољопривредну механизацију новим технологијама, као и објекте за смештај стоке, складиштење репродуктивног материјала и стајњака, те финалних пољопривредних производа на бази подршке у пољопривреди, у смислу нових набавки машина (прикључних и погонских) модерних стаја, као и силоса и подних складишта за житарице и друге пољопривредне производе.

Радна снага: У структури запослених по секторима делатности, којих укупно има 19 на подручју Града, у сектору: „Пољопривреда, шумарство и рибарство“ запослено је 2,5% укупног броја запослених. Радна снага у пољопривредним газдинствима најчешће има сезонски карактер запошљавања, али у новије време добија и стални карактер запошљавања. Незапосленост у Новом Саду је у последњим годинама. Стопа незапослености је у 2015. години износила 17,55%, што је за 0,32 процентна поена мање него у 2014. години. Стопа запослености је у 2015. износила 50,8% за радно способно становништво старости од 15 до 64 године (Анкета о радној снази, Републички завод за статистику, 2016). У пољопривредним друштвима, која се баве пољопривредном производњом запослено је 1.285 радника, док прерађивачки привредни субјекти запошљавају 5.427 радника (Попис пољопривреде, Републички завод за статистику, 2012). Највећи број становника у сектору пољопривреде запослен је у групацији породичних пољопривредних газдинстава. Према подацима Пописа пољопривреде из 2012. у Новом Саду регистровано је укупно 5.173 пољопривредних газдинстава (5.150 њих са расположивим земљиштем), од којих је 5.090 породичних пољопривредних газдинстава (или 98,4%), а остало су правна лица и предузетници. Радна

снага на газдинству - На подручју града Новог Сада према подацима Пописа пољопривреде 2012. (ниво насеља) на ППГ је укупно ангажовано 9.691 лице. Код укупно ангажоване радне снаге највеће учешће у укупном броју ангажованих лица је: носилаца газдинстава који су обављали пољопривредну активност чије је учешће 52,3% или 5.065 лица; осталих чланова породице и рођака носилаца газдинства који учествује са 23,8% или 2.311 лица; супружника носилаца газдинства са 23,6% или 2.290 лица; учешће стално запослених је на занемарљивом нивоу са 0,3% или свега 25 лица. Родна структура: по подацима Пописа пољопривреде 2012. године радна снага на ППГ на подручју Града Новог Сада има следећу родну структуру: мушкарци чине 83,6% укупног броја носилаца газдинстава који су обављали пољопривредну активност; учешће жена је веће када се посматра број супружника носилаца газдинства и износи 88,6%; мушкарци остварују веће учешће и у структури осталих чланова породице и рођака носиоца газдинстава од 67%; стално запослени на ППГ су 96,0% мушкарци. Старосна структура управника (менаџера) ППГ на подручју града Новог Сада је следећа: управници старости 65 година и преко (27,1%); управници старости од 55 до 64 године (30,8%); управници старости од 45 до 54 године (23,7%); управници старости од 35 до 44 године (12,7%); управници старости од 25 до 34 године (5,1%); учешће управника старости до 24 године (0,5%). Старосна структура управника ППГ на подручју града Новог Сада је повољнија у односу на старосну структуру на нивоу Републике где је највеће учешће менаџера старости 65 и преко 65 година (32,9%). Образовна структура: највећи број менаџера на ППГ на подручју града Новог Сада има завршену средњу школу која није из области пољопривреде (43,4%). Затим на основу обучености најзаступљенији су управници ППГ који имају само пољопривредно искуство стечено праксом (41%). Образовна структура на нивоу града Новог Сада се разликује од образовне структуре у Републици где чак 60% управника ППГ имају само пољопривредно искуство стечено праксом, док 30,3% има завршену средњу школу која није из области пољопривреде. Менаџера ППГ који имају образовање из области пољопривреде (пољопривредна средња школа и пољопривредна виша школа или факултет или курс из области пољопривреде) на подручју Града Новог Сада има свега 8,3%. На подручју Града Новог Сада током 2012. године обуку у вези пољопривреде похађао је 271 управник ППГ, односно 5,2% од укупног броја.

Структура пољопривредних газдинстава: Према подацима Управе за аграрна плаћања, у 2020. години структура пољопривредних газдинстава према величини (површини) коришћења пољопривредног земљишта изгледа овако: преко 100ха има 25 регистрованих пољопривредних газдинстава, од 20 до 100ха има 414 регистрованих пољопривредних газдинстава, од 5 до 20ха има 1843 регистрованих пољопривредних газдинстава и до 5ха има 4.487 регистрованих пољопривредних газдинстава. У 2022. години је регистровано укупно 7.508 пољопривредних газдинстава, од чега је у активном статусу 7.086 пољопривредно газдинство. По организационом облику регистровано је 7.276 породичних пољопривредних газдинстава, 195 предузећа, 24 предузетника, 10 земљорадничких задруга, 2 научно истраживачке организације и 1 пољопривредно газдинство са статусом правног лица.

Производња пољопривредних производа: Пољопривредна сетвена производња на подручју Града може се посматрати кроз остварене просечне приносе у 2022. години

на подручју Града Новог Сада. Тако укупно остварени принос најважнијих сетвених ратарских култура у 2022. години износи: за пшеницу 39.754 t; за јечам 2.790 t; за кукуруз 59.380 t; за соју 20.847 t; за сунцокрет 2.242 t и за шећерну репу 36.960 t. У повртарској производњи остварени су приноси у производњи кромпира, (укупно 6.540 t), купуса (укупно 25.074 t) и шаргарепе (укупно 18.000 t). Футошки купус, као производ брендиран је сертификатом географског порекла и у 2022. години произведен је од стране 24 сертифицикована произвођача у количини од око 384 тоне на површини од 12,35ха, а 30% производње се извози у земље региона. Бегечка шаргарепа, такође производ брендиран сертификатом географског порекла произведена је у количини од 2.842 t на 56,83ха од стране 13 сертифицикованих произвођача и око 75% производње је пласирано на инострано тржиште. У воћарској производњи нарочито се истичу културе: јабука, крушка, шљива, кајсија, а у виноградарству винова лоза. Остварени укупан принос у 2022. години нарочито је значајан у производњи јабуке, 18.150 t, производњи шљиве 540 t и брескве, 202 t. Када су у питању просечни приноси на подручју Града у 2022. години, они код две најважније ратарске културе изnose: пшенице 5,8 t/ha и кукуруза 4,1 t/ha. Код две најважније повртарске културе на подручју Града у 2022. години просечни приноси изnose: за кромпир 32 t/ha и за купус 39 t/ha. На основу наведеног, види се да постоје општи услови за пољопривредну производњу, те и органску пољопривредну производњу, која се обавља на подручју Града на површини од 55,88ха.

Земљорадничке задруге и удружења пољопривредника: На подручју Града има 12 регистрованих задружних организација које активно функционишу, и то: ЗЗ „Житарице“, ЗЗ „Кисач“, ОЗЗ „Нови Сад“, ЖЗ „Живинарство“, ОЗЗ „Агровозден“, ОЗЗ „Кондор“, ОЗЗ „Ченеј“, ОЗЗ „Каћ“, ЗЗ „Агроинтерес“, ОЗЗ „Бегечки повртари“ Бегеч, ПЗ „Профортун“ Кисач и ПЗ произвођача и прерађивача алтернативних биљних врста „Конопља“ Нови Сад, чији је задатак ангажовање на унапређењу пољопривредне производње. На подручју Града постоје и удружења пољопривредника, а то су: Удружење грађана „Еко фармер“ – Ковиљ, Удружење произвођача и прерађивача футошког купуса „Футошки купус“ – Футог, Удружење пољопривредника „100П+“ – Нови Сад, „Удружење пољопривредника Србије“ – Ченеј, „Клуб пољопривредника“ – Кисач, „Друштво пољопривредника“ – Каћ, Удружење сточара „Дунав“ – Ковиљ, Друштво пчелара „Јован Живановић“ – Нови Сад и Удружење органских произвођача „Органски сад - Нови Сад“, која такође доприносе бољој организованости пољопривредне производње у сектору пољопривреде.

Трансфер знања и информација: На подручју Града Новог Сада информисаност и знање за добро функционисање система у пољопривреди преноси се најчешће путем семинара, разних обука, тренинга и слично, организованих од стране образовних и истраживачких установа. Град, у сарадњи са институцијама у пољопривреди, научним институцијама, „развојним регионалним агенцијама“ и другим релевантним чиниоцима руралног развоја и пољопривреде, у највећој мери доприноси веома доброј информисаности и трансферу стручних знања крајњим корисницима, најчешће преко организованих стручних и саветодавних радионица и семинара. Такође, информисаност се спроводи и путем јавног информисања о актуелностима у пољопривреди, као и посета пољопривредним сајмовима у земљи и иностранству.

Табела 1. Мере директних плаћања

Редни број	Назив мере	Шифра мере	Планирани буџет за текућу годину без пренетих обавеза (у РСД)	Износ постицаја по јединици мере (апсолутни износ у РСД)	Износ подстицаја по кориснику (%) (нпр. 30%, 50%, 80%)	Максимални износ подршке по кориснику (ако је дефинисан) (РСД)	Пренете обавезе
	УКУПНО						

Табела 2. Мере кредитне подршке

Редни број	Назив мере	Шифра мере	Планирани буџет за текућу годину без пренетих обавеза (у РСД)	Износ постицаја по јединици мере (апсолутни износ у РСД)	Износ подстицаја по кориснику (%) (нпр. 30%, 50%, 80%)	Максимални износ подршке по кориснику (ако је дефинисан) (РСД)	Пренете обавезе
	УКУПНО						

Табела 3. Мере руралног развоја

Редни број	Назив мере	Шифра мере	Планирани буџет за текућу годину без пренетих обавеза (у РСД)	Износ подстицаја по кориснику (%) (нпр. 30%, 50%, 80%)	Максимални износ подршке по кориснику (ако је дефинисан) (РСД)	Пренете обавезе
1	Успостављање и јачање удружења у области пољопривреде	102	10.000.000,00	100	1.000.000,00	0,00
2	Управљање ризицима	104	2.500.000,00	60	0,00	0,00
3	Органска производња	201.3	7.000.000,00	100	0,00	0,00
4	Подршка младима у руралним подручјима	303	28.000.000,00	90	1.400.000,00	0,00
5	Економске активности у циљу подизања конкурентности у смислу додавања вредности кроз прераду као и на увођење и сертификација система безбедности и квалитета хране, органских производа и производа са ознаком географског порекла на газдинствима	304	18.500.000,00	100	0,00	0,00
	УКУПНО		66.000.000,00			

Табела 4. Посебни подстицаји

Редни број	Назив мере	Шифра мере	Планирани буџет за текућу годину без пренетих обавеза (у РСД)	Износ постицаја по јединици мере (апсолутни износ у РСД)	Износ подстицаја по кориснику (%) (нпр. 30%, 50%, 80%)	Максимални износ подршке по кориснику (ако је дефинисан) (РСД)	Пренете обавезе
1	Подстицаји за промотивне активности у пољопривреди и руралном развоју	402	3.996.000,00	0,00	100	0,00	0,00
	УКУПНО		3.996.000,00				

Табела 5. Мере које нису предвиђене у оквиру мера директних плаћања, мера кредитне подршке, мера руралног развоја и посебних подстицаја

Редни број	Назив мере	Шифра мере	Планирани буџет за текућу годину без пренетих обавеза (у РСД)	Износ подстицаја по јединици мере (апсолутни износ у РСД)	Износ подстицаја по кориснику (%) (нпр. 30%, 50%, 80%)	Максимални износ подршке по кориснику (ако је дефинисан) (РСД)	Пренете обавезе
	УКУПНО						

Табела 6. Табеларни приказ планираних финансијских средстава

Буџет	Вредност у РСД
Укупан износ средстава из буџета АП/ЈЛС планираних за реализацију Програма подршке за спровођење пољопривредне политике и политике руралног развоја (без пренетих обавеза)	69.996.000,00
Планирана средства за директна плаћања	0,00
Планирана средства за кредитну подршку	0,00
Планирана средства за подстицаје мерама руралног развоја	66.000.000,00
Планирана средства за посебне подстицаје	3.996.000,00
Планирана средства за мере које нису предвиђене у оквиру мера директних плаћања, кредитне подршке и у оквиру мера руралног развоја	0,00
Пренете обавезе	0,00

Циљна група и значај промене која се очекује за кориснике: Циљ ових мера је развој и унапређење пољопривредне производње и руралног развоја на територији Града, као и оснаживање и равномеран развој пољопривредних газдинстава и квалитета руралног становништва кроз повећану конкурентност малих пољопривредних произвођача, мотивисање руралног становништва да активно учествује у друштвеном животу, развоју заједнице, и побољшању животних услова. Реализација Програма, односно дефинисане мере, допринеће: повећању продуктивности газдинства; смањењу производних трошкова; побољшању конкурентности породичних пољопривредних газдинстава. Надаље, концепт примене мера у области органске и контролисане производње, заснован је на коришћењу природних ресурса и регулаторних механизма како би се заменили потенцијални загађујући инпути и осигурала одржива производња. Агротехничке мере и биолошке (физичке/хемијске) методе се пажљиво бирају и уравнотежују, узимајући у обзир заштиту здравља, како произвођача тако и потрошача, и животне средине, што за крајњи циљ има: - производњу квалитетне и здравствено безбедне хране, - повећање броја произвођача укључених у програм, - повећање површина земљишта под контролисаном и органском производњом, - успостављање контролисане и органске производње као целовитог система управљања и производње хране, која се базира на еколошкој пракси, биодиверзитету, очувању природних ресурса и високих стандарда за добробит животиња, - уравнотежену билјну и сточарску производњу која уважава природне системе и циклусе, побољшава квалитет земљишта, воде и ваздуха, - рационално коришћење енергије и природних ресурса: земље, воде, органских материја и другог, - производњу различитих пољопривредних про-

извода уз примену поступака који нису штетни за здравље људи, биљака, животиња и за животну средину, - економску одрживост кроз повећање конкурентности, јачања тржишне оријентисаности, већу и ефикаснију помоћ и подршку произвођачима, - социјалну одрживост кроз већу одговорност према захтевима потрошача, подстицање производње квалитетније хране и њене безбедности и равномернији рурални развој и - еколошку одрживост кроз ефикасније усвајање и развој еколошких и осталих стандарда за добробит заједнице. Потенцијални корисници мера подршке су физичка или правна лица са територије Града Новог Сада - носиоци регистрованих пољопривредних газдинстава са активним статусом, млади пољопривредни произвођачи, пољопривредни произвођачи који се баве прерадом и прометом малих количина хране биљног порекла, организације и институције које се баве органском производњом или које ће се у њу укључити у току 2023. године, произвођачи који су започели процес контролисане пољопривредне производње, као и произвођачи производа са ознаком географског порекла.

Информисање корисника о могућностима које пружа Програм подршке за спровођење пољопривредне политике и политике руралног развоја: По усвајању Програма подршке за спровођење пољопривредне политике и политике руралног развоја за Град Нови Сад за 2023. годину од стране Скупштине Града, Програм се објављује на званичном сајту Града. Информисање потенцијалних корисника о мерама Програма врши се, такође, путем организовања и одржавања трибина и предавања за локално становништво, јавних позива, путем локалних медија, штампањем брошура, пословне галантерије, плаката. Информисање потенцијалних корисника врши се и непосредним

контактом у просторијама Градске управе за привреду (у даљем тексту: Градска управа).

Мониторинг и евалуација: Градска управа обавља послове на изради предлога Програма и на реализацији мера након усвајања Програма од стране Скупштине Града. Током периода реализације Програма, мониторинг и евалуацију врши Градска управа за привреду и Комисија за праћење реализације мера Програма подршке, као радно тело, коју формира Градоначелник Града Новог Сада (у даљем тексту: Градоначелник Града), на бази годишњег извештаја.

II. ОПИС ПЛАНИРАНИХ МЕРА

2.1. Назив и шифра мере: 102 Успостављање и јачање удружења у области пољопривреде

2.1.1. Образложење: На подручју Града Новог Сада сектор цивилног друштва је развијен, а бројне организације реализују различите активности у области пољопривреде, руралног развоја, руралног туризма, екологије и другим областима што доприноси бржем развоју руралних подручја, а тиме и пољопривреде уопште. Према подацима из Стратегије развоја пољопривреде и руралног развоја Града Новог Сада за период 2018-2022. године, на подручју Града Новог Сада раде бројна удружења из области пољопривреде и руралног развоја. Најактивнија су: Удружење произвођача и прерађивача купуса

„Футошки купус“ и Друштво пчелара „Јован Живановић“ који су овлашћени корисници ознака географског порекла пољопривредних производа, за чију сертификацију Град сваке године издваја средства, одружење органских пољопривредних произвођача „Органски сад-Нови Сад“. Ове године Град ће издвојити средства за пројекте за суфинансирање активности удружења из области пољопривреде у износу од 10.000.000,00 динара, за едукације о значају удруживања, као и помоћ постојећим удружењима у виду субвенција за набавку потрошних средстава неопходних за одржање и функционисање удружења.

2.1.2. Циљеви мере: Општи циљ ове мере је унапређење конкурентности пољопривредних газдинстава кроз њихово повезивање, удруживање, остваривање заједничких циљева и заступање и јавно заговарање интереса пољопривредних газдинстава. Специфични циљеви: Унапређење рада и функционисања удружења грађана у областима пољопривреде, руралног развоја као и заштите животне средине од негативних ефеката интензивне пољопривредне производње; Повећање броја пољопривредних газдинстава која путем удруживања унапређују своје знање и конкурентност; Промовисање значаја повезивања и удруживања. пољопривреди.

2.1.3. Веза мере са националним програмима за рурални развој и пољопривреду: У Националном програму руралног развоја од 2018. до 2020. године (у даљем тексту, НППР 2018-2020) није предвиђена оваква мера која ће се спроводити на републичком нивоу, дакле, ова мера није у колизији са аграрном и руралном политиком Републике Србије те је, са тог аспекта, њено спровођење дозвољено и врло корисно.

2.1.4. Крајњи корисници: Крајњи корисници средстава ове мере су удружења из области пољопривреде која су заинтересована да побољшају свој рад и да подстичу унапређење конкурентности пољопривредних газдинстава са територије Града.

2.1.5. Економска одрживост: За реализацију ове мере није потребно подносити бизнис план или пројекат о економској одрживости улагања.

2.1.6. Општи критеријуми за кориснике: Потенцијални корисник мора бити регистровано удружење из области пољопривреде и руралног развоја са седиштем на територији Града Новог Сада.

2.1.7. Специфични критеријуми: Подносилац пријаве доставља пројекат са детаљно дефинисаним програмом/активностима/ дефинисане буџетске линије као и појашњење на који начин ће планиране активности допринети развоју и јачању удружења као и његових чланова; доказ да удружење постоји и ради најмање две календарске године или да је тек у поступку оснивања; доказ да удружења имају у свом саставу чланове регистрованих пољопривредних газдинстава са територије Града Новог Сада.

2.1.8. Листа инвестиција у оквиру мере:

2.1.9. Критеријуми селекције:

Редни број	Тип критеријума за избор	Да/Не	Бодови
1		не	

2.1.10. Интензитет помоћи: Градска управа финансира пројекте којима су предвиђене активности удружења из области пољопривреде у 2023. години у циљу успостављања и јачања тих удружења у виду субвенција за набавку потрошних средстава неопходних за одржање и функционисање удружења, за неопходна истраживања и развој производње тих удружења, у максималном износу до 100%.

2.1.11. Индикатори/показатељи:

Редни број	Назив показатеља
1	Број РПГ, чланова ових удружења која су на овај начин унапредила своје пословање

2.1.12. Административна процедура: У циљу реализације утврђене мере, Градска управа ће објавити Јавни позив удружењима из области пољопривреде, а иста се спроводи до утрошка средстава. Јавни позив биће објављен на интернет страници Града, www.novisad.rs, и њиме ће бити утврђени услови, начин коришћења подстицајних средстава и потребна документација. Поднете пријаве разматра Комисија коју образује Градоначелник, а чине је председник и два члана. Комисија разматра благовремене пријаве и сачињава предлог Одлуке о одабиру удружења из области пољопривреде, док коначну Одлуку о избору доноси Градоначелник. Са изабраним удружењима из области пољопривреде, закључује се уговор којим се регулишу међусобна права и обавезе.

2.2. Назив и шифра мере: 104 Управљање ризицима

2.2.1. Образложење: Природно-географски ресурси и друштвене карактеристике Града Новог Сада пружају могућност за развој контролисане производње. Контролисана производња у складу је са захтевима потрошача за здравом храном, уз примену поступака који нису штетни за здравље људи, биљака, животиња и животну средину.

У Републици Србији не постоји правни оквир којим се дефинише контролисана пољопривредна производња, али је препознат њен велики значај и потенцијал. Ова мера је у складу са националном и локалном аграрном политиком, односно у складу је са Стратегијом пољопривреде и руралног развоја Републике Србије за период 2014-2024. године. Контролисана пољопривредна производња спада у добру пољопривредну праксу која обухвата контролу примене заштитних препарата, контролу плодности земљишта, коришћење нове генерације ђубрива, контролу појаве инсеката, патогена и корова, избор отпорних пољопривредних култура, контролу квалитета ваздуха и контролу квалитета земљишта, дакле исхрана биљака мора бити уравнотежена, а плодно земљиште се мора чувати и побољшати. Већи део обрадивог земљишта је закишелењен, што је резултат неконтролисаног коришћења хемијских средстава, а у Војводини је и заслањен, што сумарно посматрано умањује производне могућности пољопривреде и истовремено увећава трошкове производње. Штете на пољопривредним усевама, вишегодишњим засадима и другим ресурсима редован су пратилац пољопривредне производње, посебно због временских непогода. Штете већег обима превазилазе могућност санирања од стране произвођача и могу озбиљно да угрозе опстанак газдинстава, а тиме и дугорочни одрживи развој производње. Мали број пољопривредних газдинстава врши осигурање пољопривредне производње, тако да ће се овом мером омогућити позитиван ефекат у смислу повећања броја корисника и прихватања мере као реалне потребе у односу на микро и макро климатске појаве и друге негативне утицаје на пољопривредну производњу.

2.2.2. Циљеви мере: Циљеви ове мере су: Стимулисање пољопривредних произвођача да осигуравају усеве, плодове, вишегодишње засаде, расаднике и домаће животиње, а првенствено производњу јабука; Обезбеђивање задовољавајућег нивоа профитабилности пољопривредне производње; Смањење ризика, који доводи до губитака у пољопривредној производњи; Прилагођавање пољопривредника променама климатских услова и честим временским екстремима; Диверзификација ризика на пољопривредном газдинству.

2.2.3. Веза мере са националним програмима за рурални развој и пољопривреду: Ова мера је у директној вези са мером 6.1.3. Подстицаји за управљање ризицима у пољопривредној производњи у оквиру НППР 2018-2020. Да би се избегло двоструко финансирање Јавним позивом који ће расписати Град Нови Сад биће ограничен износ рефундирања ове субвенције до 60%.

2.2.4. Крајњи корисници: Крајњи корисници средстава ове мере су пољопривредни произвођачи вишегодишњих засада - физичка лица која су започела процес контролисане пољопривредне, производње воћа (јабука) у периоду од 2013. до 2022. године, као и они који су заинтересовани да започну са овим видом пољопривредне производње.

2.2.5. Економска одрживост: За реализацију ове мере није потребно подносити бизнис план или пројекат о економској одрживости улагања.

2.2.6. Општи критеријуми за кориснике: Да корисник има регистровано пољопривредно газдинство уписано у Регистар пољопривредних газдинстава са активним статусом и производњу на територији Града, и које по сетвеној структури има регистровану производњу воћа.

2.2.7. Специфични критеријуми: Специфични критеријуми за ову меру су: Да корисник има закључен уговор са надлежном стручном службом, установом о испуњености услова за спровођење контролисане пољопривредне производње на пријављеној пољопривредној површини; Да корисник има закључен уговор о осигурању са осигуравајућом организацијом.

2.2.8. Листа инвестиција у оквиру мере:

Шифра инвестиције	Назив инвестиције
104.3	Осигурање усева, плодова, вишегодишњих засада, расадника и животиња

2.2.9. Критеријуми селекције:

Редни број	Тип критеријума за избор	Да/Не	Бодови
1		не	

2.2.10. Интензитет помоћи: Градска управа финансира инвестицију која се односи на – осигурање усева, плодова, вишегодишњих засада, у износу до 60% вредности премије осигурања без ПДВ-а.

2.2.11. Индикатори/показатељи:

Редни број	Назив показатеља
1	Површина пољопривредног земљишта која је осигурана и испуњава услове за контролисану пољопривредну производњу
2	Укупан број осигураних пољопривредних произвођача који се баве контролисаним производњом

2.2.12. Административна процедура: У циљу реализације утврђене мере, Градска управа ће објавити јавни позив пољопривредним произвођачима, а иста се спроводи до утрошка средстава. Јавни позив биће објављен на интернет страници Града, www.novisad.rs, и њиме ће бити утврђени услови и начин коришћења подстицајних средстава, потребна документација (извод из Регистра, извод из листа непокретности РГЗ - Службе за катастар непокретности Нови Сад, не старији од 6 месеци од дана објављивања јавног позива, или уговор о закупу пољопривредног земљишта, оверена фотокопија уговора закљученог са надлежном установом/организацијом о испуњености услова за спровођење контролисане пољопривредне производње на пријављеној пољопривредној површини, уговор закључен са осигуравајућом организацијом, доказ о уплати премије осигурања), као и рок подношења пријава. Поднете пријаве разматра Комисија коју образује Градоначелник Града, а чине је председник и два члана. Комисија разматра благовремене пријаве и сачињава предлог Одлуке о одабиру пољопривредних произвођача, док коначну Одлуку о избору доноси Градоначелник. Са изабраним пољопривредним произвођачима закључује се уговор којим се уређују међусобна права и обавезе изабраних учесника и Града.

2.3. Назив и шифра мере: 201.3 Органска производња

2.3.1. Образложење: Имајући у виду природно-географске ресурсе и друштвене карактеристике, Град Нови Сад пружа могућност за развој органске производње. Овај вид пољопривредне производње може значајно допринети развоју руралних подручја, а тиме и пољопривреде уопште. Према подацима из Стратегије, органска биљна производња најзаступљенија је у Војводини (72%). Органска производња различитих органских производа на подручју Града, у складу је са захтевима потрошача за органском храном, уз примену поступака који нису штетни за здравље људи, биљака, животиња и животну средину. На територији Града још 2002. године започете су активности у правцу развоја органске производње. Током година ова акција обухватала је све више произвођача и потрошача, па је Нови Сад постао највеће дистрибутивно место органских производа у Србији. Град је издвојио средства за инвестиције које ће подржати када је у питању органска пољопривредна производња. Од 2002. године Град је подржавао инвестиције које се односе на садни и семенски материјал дозвољен за употребу у органској производњи и контролу и сертификацију, а од 2016. године Град подржава органске пољопривредне произвођаче и путем субвенционисања за набавку неопходне опреме и ситне механизације у органској пољопривредној производњи (мреже за засенчење, траке за наводњавање кап по кап, фолије за малчирање).

2.3.2. Циљеви мере: Општи циљеви ове мере односе се на одрживо управљање ресурсима и заштиту животне средине, унапређење органске производње, система контроле, сертификације и надзора у органској производњи и очување биолошке разноврсности. Специфични циљеви су: производња квалитетне и здравствено безбедне хране; повећање броја произвођача укључених у програм; повећање површине земљишта под органском производњом; рационално коришћење енергије и природних ресурса; уравнотежена биљна производња која уважава природне системе и циклусе, побољшава квалитет земљишта, воде и ваздуха; социјална одрживост кроз већу одговорност према захтевима потрошача.

2.3.3. Веза мере са националним програмима за рурални развој и пољопривреду: Ова мера је у директној вези са мером 6.2.4. Подстицаји за органску пољопривредну производњу у оквиру НППР 2018-2020. Двоструко финансирање истих захтева ће се избећи на тај начин што ће Јавним позивом Града Новог Сада бити предвиђено да подносилац пријаве достави доказ да није користио средства за исте намене од других нивоа власти.

2.3.4. Крајњи корисници: Крајњи корисници средстава ове мере су пољопривредни произвођачи - физичка лица и удружења пољопривредних произвођача, који су заинтересовани да започну органску пољопривредну производњу, као и произвођачи који су започели процес органске пољопривредне производње у периоду од 2011. до 2022. године (произвођачи чија је производња у периоду конверзије, произвођачи којима је завршен период конверзије и налазе се у поступку издавања сертификата и произвођачи који имају сертификовану биљну органску производњу).

2.3.5. Економска одрживост: За реализацију ове мере није потребно подносити бизнис план или пројекат о економској одрживости улагања.

2.3.6. Општи критеријуми за кориснике: Да корисник има регистровано пољопривредно газдинство уписано у

Регистар пољопривредних газдинстава са активним статусом и производњу на територији Града Новог Сада.

2.3.7. Специфични критеријуми: Да корисник има закључен уговор са овлашћеном контролном организацијом за контролу и сертификацију органске производње (у периоду конверзије или /и органском статусу); да корисник обавља производњу у складу са прописима којима се уређује органска производња.

2.3.8. Листа инвестиција у оквиру мере:

Шифра инвестиције	Назив инвестиције
201.3.1	Садни и семенски материјал дозвољен за употребу у органској производњи
201.3.2	Контрола и сертификација
201.3.4	Друге инвестиције које се односе на органску производњу а део су свих осталих мера руралног развоја

2.3.9. Критеријуми селекције:

Редни број	Тип критеријума за избор	Да/Не	Бодови
1		не	

2.3.10. Интензитет помоћи: Градска управа финансира мере које се односе на садни, семенски материјал дозвољен за употребу у органској производњи, на контролу земљишта и плодова и сертификацију, мере које се односе на друге инвестиције, које се односе на органску производњу, а део су свих осталих мера руралног развоја, у износу до 100%.

2.3.11. Индикатори/показатељи:

Редни број	Назив показатеља
1	Укупан број пољопривредних произвођача који се баве органском производњом
2	Површина пољопривредног земљишта које испуњава услове за органску пољ. производњу

2.3.12. Административна процедура: У циљу реализације утврђене мере, Градска управа ће објавити јавни позив пољопривредним произвођачима на интернет страници Града, www.novisad.rs, којим ће бити утврђени услови, начин коришћења подстицајних средстава, потребна документација (извод из Регистра пољопривредних газдинстава, извод из листа непокретности РГЗ – Службе за катастар непокретности Нови Сад не старији од 6 месеци од дана објављивања јавног позива или Уговор о закупу пољопривредног земљишта, закључен уговор са акредитованом сертификационом организацијом о вршењу контроле и сертификације органске производње, доказ о утрошку средстава за контролу и сертификацију, докази о набавци заштитне опреме и опреме за наводњавање), као и рок за подношења пријава. Право учешћа на конкурс имају пољопривредни произвођачи, удружења пољопривредних произвођача и установе које имају регистровано пољопривредно газдинство на територији Града Новог Сада и имају

закључен уговор са овлашћеном контролном организацијом за контролу и сертификацију органске производње (у периоду конверзије или /и органском статусу). Поднете пријаве разматра Комисија коју образује Градоначелник, а чине је председник и два члана. Комисија разматра благовремене пријаве и сачињава предлог Одлуке о одабиру пољопривредних произвођача, удружења и установа који ће учествовати у пројекту развоја органске производње, док коначну Одлуку о избору доноси Градоначелник. Са изабраним пољопривредним произвођачима, удружењима пољопривредних произвођача и установама закључује се уговор којим се уређују међусобна права и обавезе изабраних учесника и Града.

2.4. Назив и шифра мере: 303 Подршка младима у руралним подручјима

2.4.1. Образложење: Незапосленост је један од горућих структурних проблема руралних подручја. Стопа незапослености у сеоским срединама је висока, са посебно израженим учешћем млађих категорија незапосленог руралног становништва. Забрињавајућа је чињеница да у укупној незапослености руралних подручја млађа популација (узраста до 30 година) учествује са више од трећине. Млади, као највиталнији део руралне популације, услед ограничених могућности запошљавања (често и изван пољопривреде) решење свог статуса налазе у повременим, или чешће, трајним миграцијама, што се посебно односи на млађу женску популацију. Обележја највећег броја села у нашој земљи су: ретка насељеност, депопулација са изразитим трендом демографског изумирања, високо учешће старијег становништва, знатна заступљеност дневних миграција непољопривредног и млађег становништва, низак ниво инфраструктурне опремљености у већини насељених места у руралним областима (саобраћајни, комунални и објекти животног стандарда) и слаба диверзификованост производних и непроизводних активности руралних подручја. Неповољне тенденције у старосној структури руралног становништва условљене су, између осталог, и ниским фертилитетом, односно нижом заступљеношћу жена у репродуктивном добу, незадовољавајућом понудом квалитетних радних места, неповољном образовном структуром руралног становништва, смањеним коефицијентом старосне зависности младих, као и уопште, неповољним условима живота и стандарда у руралним подручјима. Истраживања показују да скоро 95% носилаца пољопривредних газдинстава (не само младих) нису чланови ни једног удружења пољопривредника или задруге, а да готово сви сматрају да не постоје репрезентативна удружења које заступа њихове интересе у разговорима с представницима власти. У складу са циљевима Стратегије пољопривреде и руралног развоја за период 2014- 2024. године, од стратешког значаја је веће улагање у развој младих у руралним подручјима и јачање њихове улоге у процесу развоја и интеграције у локалну заједницу. Путем ове мере, омогућиће се повећање броја младих који ће покренути сопствену производњу: изградњом објеката и набавком машина и опреме, додавањем вредности пољопривредним производима, диверзификацијом активности, организовањем и удруживањем, и сл. Кроз ову меру подржавају се носиоци пољопривредних газдинстава - млади пољопривредници како би унапредили процес производње, повећали продуктивност и конкурентност, али и технолошки оспособили своја газдинстава у складу са стандардима. Очекивани резултат мере је постизање веће економске ефикасности, веће оријентисаности ка тржишту и дугорочне одрживости

бизниса младих у руралним срединама. Поред економских ефеката, путем овог вида подршке ће се ојачати веза и унапредити сарадња између младих људи на селу, а самим тим ће се развити међусобни однос поверења за добробит руралних локалних заједница. Циљ овог мере је развој и промоција младог и иновативног пољопривредног сектора, са идејом да млади људи остану мотивисани да живе и раде на селу и да стварају нова радна места за себе и своје породице.

2.4.2. Циљеви мере: Циљ ове мере је развој и промоција младог и иновативног пољопривредног сектора, са идејом да млади људи остану мотивисани да живе и раде на селу и да стварају нова радна места за себе и своје породице. Специфични циљеви ове мере су: Подизање квалитета живота младих у руралним подручјима кроз оснаживање младих у сврху преузимања сопствених иницијатива и њихово укључивање у процесе самозапошљавања и запошљавања; Смањење броја незапослених младих у сеоским срединама; Подстицање тржишно оријентисане производње код младих; Оснаживање младих жена у руралној економији; Јачање удруживања младих пољопривредних произвођача; Стабилност дохотка младих пољопривредника кроз повећање производње, побољшање продуктивности и квалитета производа и смањење трошкова производње.

2.4.3. Веза мере са националним програмима за рурални развој и пољопривреду: Ова мера је у директној вези са мером 6.3.4. Подстицаји за подршку младима у руралним подручјима у оквиру НППР 2018-2020. Условима Јавног позива који ће расписати Градска управа биће онемогућено двоструко финансирање, односно подносилац захтева ће морати да достави потврду да није користио средства по овом основу од других нивоа власти.

2.4.4. Крајњи корисници: Крајњи корисници подстицаја су физичка лица - носиоци регистрованог породичног пољопривредног газдинства у активном статусу старости до 40 година живота.

2.4.5. Економска одрживост: Очекивани резултат мере је постизање веће економске ефикасности, веће оријентисаности ка тржишту и дугорочне одрживости бизниса младих у руралним срединама. Подносилац захтева подноси поједностављени Пројекат где образлаже идеју, разлоге и оправданост улагања за које подноси захтев за остваривање подстицаја.

2.4.6. Општи критеријуми за кориснике: Општи услови за остваривање права на подстицаје су, да корисник: 1) на дан подношења пријаве на конкурс има регистровано пољопривредно газдинство и навршених 18 година живота; 2) у календарској години у којој се подноси пријава на конкурс за коришћење ове врсте подстицаја навршава највише 40 година живота; 3) за инвестицију за коју подноси пријаву на конкурс, не користи подстицаје по неком другом основу (субвенције, подстицаји, донације), односно да иста инвестиција није предмет другог поступка за коришћење подстицаја, осим подстицаја у складу са посебним прописом којим се уређује кредитна подршка регистрованим пољопривредним газдинствима; 4) нема доспелих неизмирених обавеза по основу јавних прихода.

2.4.7. Специфични критеријуми: Да су подносиоци пријава регистровани за производњу воћа, грмља, поврћа и цвећа на територији Града Новог Сада. У сврху разграничења са условима из ИПАРД програма у Републици

Србији неопходно је увести следеће специфичне услове. У сектору производње воћа, грожђа, поврћа и цвећа, прихватљиви корисници треба да: 1) у РПГ имају уписано пољопривредно земљиште под производњом одговарајућих бильних култура; 2) имају: мање од 2 ха јагодичастог воћа - односно мање од 5 ха другог воћа, односно 0,1- 5,0 ха цвећа, односно 0,2-100 ха винове лозе; 3) имају мање од 0,5 ха пластеника или мање од 3 ха производње поврћа на отвореном простору; 4) за инвестиције везане за производњу грожђа, буду уписани и у Виноградарски регистар, у складу са законом којим се уређује област виноградарства и винарства.

2.4.8. Листа инвестиција у оквиру мере:

Шифра инвестиције	Назив инвестиције
303.1	Почетна помоћ за покретање пословања за младе пољопривреднике и развој малих пољопривредних газдинстава

2.4.9. Критеријуми селекције:

Редни број	Тип критеријума за избор	Да/Не	Бодови
1	Критеријуми селекције се примењују при реализацији ове мере с обзиром на то да ли подносилац пријаве испуњава услове у погледу старости, степена образовања, статуса у односу на запослење, броја чланова домаћинства.	да	

2.4.10. Интензитет помоћи: Износ подстицаја у оквиру ове мере утврђују се у износу до 90 % без ПДВ- а у односу на укупну вредност прихватљивих трошкова. Максимални износ подстицаја по једном кориснику ове мере је 1.400.000,00 динара.

2.4.11. Индикатори/показатељи:

Редни број	Назив показатеља
1	Укупна вредност инвестиција
2	Број младих пољопривредника који се баве искључиво пољопривредном производњом и налазе се на евиденцији ПИО фонда за пољопривреднике
3	Број подржаних корисника

2.4.12. Административна процедура: У циљу реализације утврђене мере, Градска управа ће објавити јавни позив младим пољопривредним произвођачима, а иста се спроводи до утрошка средстава. Јавни позив биће објављен на интернет страници Града, www.novisad.rs, и њиме ће бити утврђени услови, начин коришћења подстицајних средстава, потребна документација, као и рок за подношења пријава. Право учешћа на конкурсима имају млади пољоприв-

редни произвођачи старости до 40 година, који имају регистровано пољопривредно газдинство и производњу на територији Града Новог Сада. Поднете пријаве разматра Комисија коју образује Градоначелник, а чине је председник и два члана. Комисија разматра благовремене пријаве и сачињава предлог Одлуке о одабиру младих пољопривредних произвођача, док коначну Одлуку о избору доноси Градоначелник. Са изабраним младим пољопривредним произвођачима закључује се уговор којим се уређују међусобна права и обавезе изабраних учесника и Града.

2.5. Назив и шифра мере: 304 Економске активности у циљу подизања конкурентности у смислу додавања вредности кроз прераду као и на увођење и сертификација система безбедности и квалитета хране, органских производа и производа са ознаком географског порекла на газдинствима

2.5.1. Образложење: Заштита ознаке географског порекла има за циљ да се заштите квалитет и карактеристике производа са специфичног географског поднебља, а који су резултат специфичних природних и људских фактора, начин производње, припреме и прераде производа, примењених у строго дефинисаном географском подручју. Утицај специфичног географског поднебља и традиционалних поступака који се примењују у процесу производње ових производа и квалитет чине ове производе другачијим у односу на сродне. Град Нови Сад већ има своја три препознатљива бренда, и то „Футошки свежи и кисели купус“, „Фрушкогорски липов мед“, као једини монофлорни мед у Европи, и „Бегечка шаргарепа“. Ознака географског порекла може да буде, и најчешће јесте, значајно маркетиншко средство које свом кориснику гарантује предност у односу на конкуренцију у привредној утакмици.

Производ означен ознаком географског порекла (а посебно именом порекла), потрошачи доживљавају као производ посебних квалитета, које други производи те врсте не поседују. Очување оваквих производа и њихова заштита од великог су националног интереса, а што је Град и препознао. Мером подршке прераде на пољопривредном газдинству омогућиће се произвођачима, који често имају врло добре и квалитетне производе да их повољније прераде и пласирају на тржиште, као и грађење тржишне препознатљивости које је од великог значаја за повећање и стабилност продаје. То самим тим утиче и на раст дохотка пољопривредних газдинстава и њихову економску одрживост. Из тог разлога ће Град ставити акценат на приближавање произвођача - прерађивача из сеоских средина купцима у граду или обрнуто -приближавање купаца из градског језгра ка произвођачима на селу.

2.5.2. Циљеви мере: Општи циљ мере заштита ознаке географског порекла је обезбеђивање препознатљивости заштићеног производа на тржишту и директне везе производа са одређеним географским подручјем, која му даје додатну вредност. Специфични циљ је могућност да производ постигне вишу цену и бољу позицију на домаћем и међународном тржишту. Мера подршке прераде на пољопривредном газдинству има за циљ; Повољнију прераду и пласман на тржиште сопствених пољопривредних производа; Повезивање и приближавање произвођача и крајњих потрошача пољопривредних производа; Стварање визуелне препознатљивости и идентитета одређених пољопривредних производа; Употпуњавање туристичке понуде Новог Сада; Успостављање поверења између потрошача и произвођача.

2.5.3. Веза мере са националним програмима за рурални развој и пољопривреду: Обе мере су у директној вези са мером 6.3.2. Подстицаји за подршку инвестицијама у циљу подизања конкурентности у смислу додавања вредности кроз прераду, увођење и сертификацију система квалитета хране, органских производа и производа са ознаком географског порекла у оквиру НППР 2018-2020. Двоструко финансирање ће се онемогућити условима који ће бити у Јавном позиву који ће расписати Градска управа, односно подносилац захтева ће бити у обавези да достави потврду да није користио средства по истом основу од других нивоа власти.

2.5.4. Крајњи корисници: Код мере Заштита ознаке географског порекла крајњи корисници су физичка или правна лица, овлашћени корисници ознака географског порекла пољопривредних производа са територије Града Новог Сада. Код мере Подршка преради на газдинству и маркетинг производа крајњи корисници су: физичко лице – носилац комерцијалног породичног пољопривредног газдинства; предузетник; правно лице; правно лице регистровано у складу са законом којим се уређују удружења.

2.5.5. Економска одрживост: За реализацију ових мера није потребно подносити бизнис план или пројекат о економској одрживости улагања и није предвиђено утврђивање економске одрживости пољопривредних газдинстава.

2.5.6. Општи критеријуми за кориснике: Код мере Заштита ознаке географског порекла општи критеријум је: да корисник (физичко лице) има регистровано пољопривредно газдинство уписано у Регистар пољопривредних газдинстава са активним статусом на територији Града Новог Сада; да корисник (правно лице) буде регистрован у АПР-у са активним статусом на територији Града. Код мере Подршка преради на газдинству и маркетинг производа општи критеријум је да корисници имају регистровано газдинство или удружење на територији Града Новог Сада.

2.5.7. Специфични критеријуми: Код мере Заштита ознаке географског порекла специфични критеријум је: да корисник има закључен уговор са акредитованом сертификационом организацијом о вршењу контроле и сертификације производа са ознаком географског порекла. Код мере Подршка преради на газдинству и производње вина специфични критеријуми су: да су подносиоци захтева пољопривредници - произвођачи и прерађивачи воћа, поврћа, грожђа и вина, - произвођачи традиционалних производа, - произвођачи из органске производње, - произвођачи који имају сертификате квалитета хране. У сврху разграничења са условима из ИПАРД програма у Републици Србији неопходно је увести следеће специфичне критеријуме: у сектору прераде воћа и маркетинга, прихватљиви корисници су предузећа са прихватљивим инвестицијама до 49.999,00 евра; у сектору прераде воћа и маркетинга, прихватљиви корисници су предузећа са прихватљивим инвестицијама до 49.999,00 евра; у сектору прераде грожђа и маркетинг корисник мора бити уписан у Виноградарски регистар у складу са Законом о вину („Службени гласник РС”, бр. 41/09 и 93/12) са максималним расположивим капацитетима годишње производње вина до 19.999 литара на крају инвестиције, а који је уписан у Регистар винарија у складу са Законом о вину („Службени гласник РС”, бр. 41/09 и 93/12).

2.5.8. Листа инвестиција у оквиру мере:

Шифра инвестиције	Назив инвестиције
304.2	Подршка за заштиту географског порекла производа
304.5.3.4	Набавка опреме за пријем воћа, поврћа и грожђа, као и прераду, пуњење и паковање њихових производа
304.5.3.5	Набавка опреме за производњу вина, ракија и других алкохолних пића, као и опреме за дегустационе сале
304.5.3.9	Маркетинг производа

2.5.9. Критеријуми селекције:

Редни број	Тип критеријума за избор	Да/Не	Бодови
1	Критеријуми селекције се не примењују при реализацији ове мере, с обзиром на то да није предвиђено рангирање потенцијалних корисника. Мера се спроводи до утрешка средстава	не	

2.5.10. Интензитет помоћи: Интензитет помоћи за заштиту географског порекла је до 100% прихватљивих трошкова. За меру Подршка на газдинству - прерада воћа и поврћа на газдинству и маркетинг максимални износ подстицаја по једном кориснику ове мере је 1.400.000,00 динара, а за меру производње вина и маркетинг максимални износ подстицаја по једном кориснику ове мере је 1.500.000,00 динара. Износ подстицаја је до 90 % без ПДВ у односу на укупну вредност прихватљивих трошкова.

2.5.11. Индикатори/показатељи:

Редни број	Назив показатеља
1	Укупан број произвођача који се баве производњом вина
2	Укупан број прерађивача воћа и поврћа
3	укупан број произвођача производа са ознаком географског порекла

2.5.12. Административна процедура: У циљу реализације утврђених мера Заштита ознаке географског порекла, прераде пољопривредних производа на газдинству и производње вина, Градска управа ће објавити јавне позиве пољопривредним произвођачима прерађивачима и удружењима, а иста се спроводи до утрешка средстава. Јавни позиви биће објављени на интернет страници Града, www.novisad.rs, и њима ће бити утврђени услови, начин коришћења подстицајних средстава, потребна конкурсна документација, као и рок за подношење пријава. Право учешћа на конкурсима имају искључиво овлашћени корисници ознака географског порекла пољопривредних производа

са територије Града Новог Сада, прерађивачи пољопривредних производа на газдинству са територије Града Новог Сада и произвођачи вина са територије Града Новог Сада. Поднете пријаве разматра Комисија коју образује Градоначелник, а чине је председник и два члана. Комисија разматра благовремене пријаве и сачињава предлог одлука, док коначне одлуке о избору доноси Градоначелник. Са изабраним овлашћеним корисницима ознаке географског порекла, прерађивачима пољопривредних производа на газдинству и произвођачима вина закључује се уговор којим се уређују међусобна права и обавезе изабраних учесника и Града.

2.6. Назив и шифра мере: 402 Подстицаји за промотивне активности у пољопривреди и руралном развоју.

2.6.1. Образложење: Одрживи развој пољопривреде и руралних подручја захтева да буде заснован на праћењу нових технологија, стручном усавршавању и едукацији. Пољопривредни произвођачи и сеоско становништво све теже успевају да самостално, без икакве стручне помоћи, примењују иновације у производњи. Ова мера је у складу са националном Стратегијом, односно са постављеним националним и локалним приоритетима. Стицања нових знања на студијским путовањима, посетама сајмовима, изложбама и манифестацијама и радионицама биће усмерена на потенцијалне произвођаче, како би се подигла свест и унапредило знање из области пољопривреде, извршила селекција и евиденција произвођача, организација и институција из области пољопривреде које ће приступити пројекту органске и контролисане пољопривредне производње, затим на постојеће произвођаче из области органске и контролисане производње, на пољопривредне произвођаче - овлашћене кориснике ознаке географског порекла, као и на остале пољопривредне произвођаче. Резултате информативних активности пољопривредних произвођача ће користити за даљи рурални развој на подручју Града Новог Сада.

2.6.2. Циљеви мере: Мера треба да допринесе развоју пољопривреде, одрживом развоју, побољшању биодиверзитета. Специфични циљеви предвиђене мере односе се на повећање стручног знања и вештина пољопривредних произвођача, примену нових технологија и знања, јачање капацитета за прихватање знања кроз развијање свести и мотивисаности за образовање.

2.6.3. Веза мере са националним програмима за рурални развој и пољопривреду: Није применљиво.

2.6.4. Крајњи корисници: Крајњи корисници средстава инвестиције Информативне активности (сајмови, манифестације, студијска путовања, радионице) су Град Нови Сад, научне установе као и референтне институције за едукацију пољопривредних произвођача и пољопривредни произвођачи.

2.6.5. Економска одрживост: За реализацију ове мере није потребно подносити бизнис план или пројекат о економској одрживости улагања.

2.6.6. Општи критеријуми за кориснике: За инвестицију информативне активности: сајмови, изложбе, штампа, манифестације, студијска путовања корисник мора бити регистрован код надлежног органа, односно уписан у одговарајући регистар.

2.6.7. Специфични критеријуми: Крајњи корисници средстава за информативне активности: сајмови, изложбе,

манифестације, студијска путовања и радионице треба да имају закључен уговор са Градом о међусобним правима и обавезама на реализацији мере за унапређење развоја органске пољопривредне производње на територији Града Новог Сада за 2022. годину или доказ да је пољопривредни произвођач узео учешће на радионицама и манифестацијама.

2.6.8. Листа инвестиција у оквиру мере:

Шифра инвестиције	Назив инвестиције
402.1	Информативне активности: сајмови, изложбе, манифестације, студијска путовања
402.2	Стручно оспособљавање и активности стицања вештина и показне активности

2.6.9. Критеријуми селекције:

Редни број	Тип критеријума за избор	Да/Не	Бодови
1	За меру Информативне активности: сајмови, изложбе, манифестације, студијска путовања критеријум је „најнижа понуђен цена“ или „економски најповољнија понуда“, а у складу са важећим прописима.	не	
2	За меру стручно оспособљавање и активности стицања вештина и показане активности критеријум је потврда о завршеном оспособљавању		

2.6.10. Интензитет помоћи: Градска управа део мере која се односи на спровођење информативних активности финансира до 100%.

2.6.11. Индикатори/показатељи:

Редни број	Назив показатеља
1	Број штампаних примерака промо-материјала
2	Број студијских посета и учешћа на сајмовима

2.6.12. Административна процедура: У циљу реализације утврђене мере Подстицаји за промотивне активности у пољопривреди и руралном развоју, Градска управа спроводи поступак јавне набавке у складу са Законом о јавним набавкама („Сл.гласник“ РС број 91/19). Градска управа на основу добијене сагласности од стране Градоначелника Града доноси Одлуку о покретању поступка јавне набавке, као и Решење о образовању Комисије која ће разматрати конкурсну документацију, односно пристигле понуде. Потом, Градска управа објављује Позив за упућивање понуда, које ће Комисија проценити, након чега доноси Одлуку о избору најповољнијег понуђача са којим се закључује Уговор о међусобним правима и обавезама.

III. ИДЕНТИФИКАЦИОНА КАРТА

Табела: Општи подаци и показатељи

Назив показатеља	Вредност, опис показатеља	Извор податка и година
ОПШТИ ПОДАЦИ		
Административни и географски положај		
Аутономна покрајина	Војводина	рзс*
Регион	Регион Војводине	рзс*
Област	Јужнобачка област	рзс*
Град или општина	град	рзс*
Површина	702,7км2	рзс*
Број насеља	15	рзс*
Број катастарских општина	18	рзс*
Број подручја са отежаним условима рада у пољопривреди (ПОУРП)	4 (сремска села)	
Демографски показатељи		
Број становника	341.625	рзс**
Број домаћинства	128.876	рзс*
Густина насељености (број становника/површина, км²)	480 ст7км2	
Промена броја становника 2011:2002(2011/2002*100 - 100)	0,83%	рзс**
- у руралним подручјима АП/ЈЛС	0,83%	рзс**
Становништво млађе од 15 година (%)	39%	рзс**
Становништво старије од 65 година (%)	20%	рзс**
Просечна старост	40.1 година	рзс*
Индекс старења	105	рзс*
Без школске спреме и са непотпуним основним образовањем (%)	1,5(без школске спреме) ; 4,5% (са непотпуним основним образовањем)	рзс*
Основно образовање (%)	14%	рзс*
Средње образовање (%)	53%	рзс*
Више и високо образовање (%)	7%(више) и 20% високо образовање	рзс*
Пољопривредно становништво у укупном броју становника (%)	2,5%	Процена
Природни услови		
Рељеф (равничарски, брежуљкасти, брдски, планински)	Равничарски са бачке стране и брежуљкасто-брдски са сремске стране	Интерни
Преовлађујући педолошки типови земљишта и бонитетна класа	Алувијалне терасе, лесне заравни и инундационе равни, класа (II-V)	Интерни
Клима (умерено-континентална, субпланинска ...)	Умерено континентална и континентална	Интерни
Просечна количина падавина (mm)	512,60mm	Интерни
Средња годишња температура (оC)	12,26C	Интерни
Хидрографија (површинске и подземне воде)	Река Дунав, канал ДТД и Мали бачки канал, рукавци, меандри, подземне воде и мочваре	Интерни
Површина под шумом (ha)	5.234,45 ха; 55-60% су углавном шуме тополе, врбе и јасена	рзс*

Површина под шумом у укупној површини АП/ЈЛС(%)	3,4%	рзс*
Пошумљене површине у претходној години (ha)	283,20ха	рзс*
Посечена дрвна маса (м3)	182м3	рзс*
ПОКАЗАТЕЉИ РАЗВОЈА ПОЉОПРИВРЕДЕ		
Стање ресурса		
Укупан број пољопривредних газдинстава:	7.231	рзс***
Број регистрованих пољопривредних газдинстава(РПГ):	7.081	Управа затрезор
- породична пољопривредна газдинства (%)	6.999	
- правна лица и предузетници (%)	220	
Коришћено пољопривредно земљиште - КПЗ (ha)	48.500	рзс***
Учешће КПЗ у укупној површини ЈЛС (%)	71%	
Оранице и баште, воћњаци, виногради, ливаде ипашњаци, остало (18) (ha, %)	Оранице:90%=43.702ha, баште: 6%=2.965, ha ≈воћњаци: 4%=1.833 ha	рзс***
Жита, индустријско биље, поврће, крмно биље,остало(19) (ha, %)	Жита: 90%=43.702ha, Поврће:6%=2.965ha ≈Воће:4%=1.833ha,	рзс***
Просечна величина поседа (КПЗ) по газдинству(ha)	6,93 ha	рзс***
Обухваћеност пољопривредног земљишта комасацијом (ha)	56.900 ha	Интерни
Обухваћеност земљишта неким видом удруживања(ha)	Видови удруживања су земљорадничке задругеи удружења пољопривредника	Интерни
Број пољопривредних газдинстава која наводњавају КПЗ	не располаже се податком	рзс***
Одводњавана површина КПЗ (ha)	ДТД каналска мрежа за одводњавање	Интерни
Наводњавана површина КПЗ (ha)	Физичка лица ≈ 3.500ha Правна лица: 1.500ha Σ 5.000 ha	рзс***
Површина пољопривредног земљишта у државнојсвојини на територији АП(20) (ha)	4.888,3548	Интерни
Површина пољопривредног земљишта у државнојсвојини која се даје у закуп (ha):	3.041,0000	Интерни
- физичка лица (%)	98,4%	Интерни
- правна лица (%)	1,6%	Интерни
Говеда, свиње, овце и козе, живина, кошнице пчела(број)	Говеда:10.324 грла; свиње: 64.067 ком.; овце икозе:2.980 грла; живина: 786.800 ком.	рзс***
Трактори, комбајни, прикључне машине (број)	трактори: 4.348, комбајни: 415, прик. маш.25.172	рзс***
Пољопривредни објекти (број)	15519	рзс***
чч, сушаре, стакленици и пластеници (број)	хладњаче: 15, сушаре: 6, стакленици 3, пластеници 43, ам бари 206	рзс***
Употреба минералног ђубрива, стајњака исредстава за заштиту биља (ha, број ПГ)	Не располаже се податаком	рзс***
Број чланова газдинства и стално запослених нагаздинству:	Не располаже се податаком	рзс***
(на породичном ПГ: на газдинству правноглица/предузетника) (ha)	Не располаже се податаком	рзс***
Годишње радне јединице (број)	8 сати дневно и 156 дана (процена)	рзс***
Земљорадничке задруге и удружењапољопривредника (број)	33=12; Удруж.пољоп.=9	Интерни

Производња пољопривредних производа(количина):		
- биљна производња (t)	Кукуруз:100.420 t пшеница: 36.772 t јечам: 5.990 t соја: 42.866 t сунцокрет: 1.525 t шећ.репа: 38.560 t уљана репица: 4.812 t детелина: 469 t ост. крмно биље: 696 t поврће:99.773 t воће: 30.580 t грожђе: 3.855 t	рзс***
- сточарска производња (t, lit, ком.)	говеда: 24 фарме свиње:24 фарме козе и овце:13 фарми живин. фарме: 48. инкубаторске станице: 12	Интерни
ПОКАЗАТЕЉИ РУРАЛНОГ РАЗВОЈА		
Рурална инфраструктура		
<i>Саобраћајна инфраструктура</i>		
Дужина путева(km)	Савремени коловози=380,59 km	рзс*
Поште и телефонски претплатници (број)	поште:51, -за број телеф.претплатника непостоји податак	рзс*
<i>Водопривредна инфраструктура</i>		
Домаћинства прикључена на водоводну мрежу(број)	Домаћинства: 141.000 (дуж.водовод. мреже: 837 km)	рзс*
Домаћинства прикључена на канализациону мрежу(број)	Домаћинства: 125.000 (дужинаканал. мреже:694 km)	рзс*
Укупне испуштене отпадне воде (хиљ.м3)	Процена у милионима m³=16 милиона m³	рзс*
Пречишћене отпадне воде (хиљ.м3)	Овде још не постоји технологија за пречишћавање воде	рзс*
<i>Енергетска инфраструктура</i>		
Производња и снабдевање електричном енергијом(број)	100% територије ГНС је покривено електричном мрежом-уже подручје града,приградска насеља и викенд зона	Интерни
<i>Социјална инфраструктура</i>		
Објекти образовне инфраструктуре (број)	а) Државни сектор- обр. објекти: основне школе=38, средње школе=16, предшколско обр."Радосно детињство"=1, државни вртићи=69 (у склопу су предшколског обр.) ∑ држав. сект. 124 б) приватни сектор-обр. објекти: основне школе=4, средње школе=13,приватни вртићи=34, ∑ приватни.сект. 51 ∑ укупно државни и приватни обр. сектор= 192ц) у оквиру високог образовања постоји 10 државних факултета и 7 факултета у приватном сектору	рзс*
Број становника на једног лекара	Процена: 224 ст.на једног лекара	рзс*
Број корисника социјалне заштите	12.100 – податак Центра за социјални рад ГНС	рзс*
<i>Диверзификација руралне економије</i>		
Запослени у секторима пољопривреде, шумарства и водопривреде (број)	1.595	рзс* рзс***
Газдинства која обављају друге профитабилне активности(30) (број)	-Газдинства се баве пољопривредном и необављају друге профитабилне активности	рзс***
Туристи и просечан број ноћења туриста на територији АП/ЈЛС (број)	Број туриста: 134.267; Од тога: домаћи туристи64.369, страни: 69.898; бр. ноћења: 335.738;	рзс*

Трансфер знања и информација		
Пољопривредна саветодавна стручна служба (да/не)	да	Интерни
Пољопривредна газдинства укључена у саветодавни систем (број)	Постоји присуство РПГ на саветодавним семинарима, предавањима и радионицама	ПССС

Датум и место

М.П.

Потпис овлашћеног лица у АП/ЈЛС

Објављивање програма

Овај програм ступа на снагу наредног дана од дана објављивања у „Службеном листу Града Новог Сада“.